

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre . . . . . 10 frt - kr.
Fél évre . . . . . 5 : 50 :
Negyedévre . . . . . 2 : 50 :
Egy hónapra . . . . . 1 : 50 :
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábrú polt . . . . . 5 kr. Nagyobb terjedelmű (többzet) hirdetések alkuz szerint jutányos áron vétetnek fel.

A közvilágítás kérdéséhez.

Debreczen, sz-pt. 22.

A „Nagyvárad Napló” folyó hó 4-iki szárában közli, Komlóssy József nagyvárad i jog- és pénzügyi tanácsosnak, a városi tanácshoz betejesztett emlékiratát, melyben oly figyelemre méltó adatok vannak, hogy azoknak ismertetését tekintettel a közvilágítás kérdésének nálunk nagyon is aktuális voltára, kötelességünknek tartjuk.

Az emlékirat Nagyvárad város törvényhatóságának az ottani gázgyárral szemben fennálló szerződésének ismertetése után felsorolja, hazánk jelentékenyebb vidéki városának közvilágítási egység árait.

Mint követendő példát, Kecskemét város berendezését említi, a melyről a következőket mondja:

Kecskemét város közönsége világítási kérdését házilag és pedig villanyvilágítás által oldotta meg akkent, hogy egy áramfejlesztő telepen 4 gőzgéppel és 4 dynamóval beállított s ugy a közvilágítást, mint a magánvilágítást ezen telepből a város eszközi.

Kecskeméten az üzemkiadások 1899 évben 22.815 frt 85 krt tettek ki; ehez adva 30.1600 frtba kerülő berendezés 4 % kamattal 12064 forintot, az 1899 évi kiadás összesen 34.879 frt 85 kr. volt; befolyt pedig magánfogyasztásból 23.388 frt 86 kr. s így Kecskemét városának a közvilágítás 11491 forintjába került. — Ezen 11491 frtból lettek világítva:

a) utcái, piac és sétatéri izzólámpák számszerint 553 drá.

b) iv lámpák, melyek 308 drb 16 gyertyafényű izzó lámpának felelnek meg, 16 drb,
c) a városi színház világítása 950 lánggal;

d) diszletraktár és festőterem világítása 28 lánggal;

e) a városház világítása 650 lánggal;
f) a polgári leányiskola világítása 68 lánggal.

Tekintve pedig, hogy a színház világítása, más városoknak kezeim közt levő adatai szerint, évekenkint 4—5 ezer forintba kerül: a c) d) és f) pont alatti tételek levonása után Kecskemét városának a közvilágítás csak ingyenben marad.

Megjegyzem itt, hogy Kecskeméten a magánfogyasztók az áramot hektowatt óráknakint világítási célra 8 filléért, ipari célra 6 filléért kapják, míg Szegeden 14, illetve 15 filléért.

Ha már most városunkat s ennek viszonyait Kecskemét várossal s ennek viszonyait összevetjük, lehetetlen már első pillanatban fel nem ismerni azt, hogy nálunk a villanyvilágításnak házi kezelésben leendő előállítására a viszonyok felette kedvezők s hogy városunk közvilágításának kérdése, ha a város a villanyvilágítást házilag fogja eszközölni, a magánfogyasztók minden nagyobb terhe nélkül csaknem ingyenesen megoldható.

Tanulmányának eredménye képen Komlósi tanácsos azon következtetésre jut, hogy első sorban a köz- és magánvilágításnak házi kezelésbe való vételét javasolja.

Komlósi Józsefnek ezen tanulmánya és a Kecskeméten elért fényes eredmény, minket is nagyon megnyugtató, hogy Debreczen szab. kir. város törvényhatósága szintén helyesen járt el a

midőn a házi kezelés mellett döntött, mely döntésével magának, minden irányban szabad kezet biztosított.

Most a kérdés végleges rendezése alkalmával azonban, fontolóra veendő, hogy nem kellene-e a villamos világításnak a város köz- és magánvilágításában sokkal nagyobb szerepet biztosítani, a mint az eredetileg tervezve volt.

Tudomásunk szerint, a légszesz előállításának költségvetésében, a gyártáshoz mulhatatlanul szükséges porosz és hasonló értékű ausztriai kőszén. m. mázsájának beszerzési ára 1 frt 46 kr.-jával volt előirányozva.

Azon idő óta, hogy az árelemzés történt, a kőszén ára mintegy 25 %-kal emelkedett s a világ piacról szóló egybehangzó jelentések szerint, nemcsak ezen magas árak állandósítása, de beláthatatlan időkre még további áremelkedés várható.

Fajdalom a gázgyártáshoz csakis külföldi szenet használhatunk és ennek hazai termékkel való helyettesítésekről, le kell mondanunk. Ha azonban a villamos világításnak nagyobb tért biztosítunk, ugy városunk közvilágításához módunkban van, csakis hazai bányaterméket alkalmazni.

A tanács előtt fekszik egy a Biharvármegyében levő bányatársulatnak ajánlata a mely hajlandó volna bánya telepén a villamos energiát oly mennyiségben előállítani, hogy onnan Dehreczen

Az ősz.

A „Debreczen” tárczája.

Gyerünk ki a ligetbe, édes,
Üzzük a mult emlékeit —
A tovarebbent percek álmát,
A mámor, amely erre vitt.

E csöndes, kis, magányos uton,
Amely most elhagyott, kopár —
Itt költözött be sziveinkbe
A vérpezsdítő, forró nyár . . .

Mig messze bűsz, vásári láрма,
A város zajgott oda át,
Összebujva halgattuk itten
A madár epedő dalát . . .

Gyerünk, gyerünk . . . sietve fussuk
Végig a mult emlékeit —
A bűvös percek mámorára
Holnap mar avart terit.

Gyerünk . . . Még körülzsong a napfény,
Még minden kis lomb ismerős, —
De holnap mar kihűlt szivünkbe
Hideg fuvalmat hint — az ősz!

Pakots József.

Egy éj a világító toronyban.

Irta: Holger Drachmann.

Az angol tengerpart mellett történt; a Cornwall-part mentén, ahol a hatalmas hullámok habot vetve, felkavarodva, szinte harsogva loccsannak szét a meredek sziklákon, beverődnek minden hasadába, kikeresik a legrejtetebb lyukakat. Örvénynyé sodródva hömpölyögnek a kolosszális hullámok, egymást üzik, kergetik, míg a parton össze nem roppannak, egy nem semmisülnek, miot egy nagy lefőtt sárly, mely kalimpalódva zuhant alá a magasból a végtelen vizre, amelyről csak az imént szállt fel.

Itt a veszélyes tengerpart mellett történt, messze bent az egyik öbölben, ahol a meredek sziklák jobbról s balról körülövezték a hosszan benyuló öblöt. Hosszan felnyuló csucsokkal mereven tekintettek ki a szabad tengerre.

Itt nem volt semmi védelem, semm olalom! Az éjjeli viharok féktelen tombolással söpörték fel a hullámtengereket.

Félelmetesen nagy hullámtömegek hömpölyögtek ilyenkor s valami megdöbbenően gyönyörű látvány volt a holdvilágos éjben elnézni a víz eme harcát — a hullámok titáni hadserege, amelynek egyedüli ellensége a sziklaorom, a meredek part. A hold az őrszem, mely hideg arccal nézi a nagyszerű küzdelmet. Ha néha-néha az őrtorony világító lámpája

kivetette fényugarát a messze tengerre — úgy tűnt fel, mintha sűrű oszlopokba zárt csapatok nyargalának végig a hullámverte tengeren. Vagy talán csak a képzelet szülte e csodás látványt! Szinte tündökölt, csillogott fegyverzetük a fényugár özönében s a halvány holdfényben. Ki merészelt volna ilyenkor a háborgó tengerre szállani! Ki mert volna a félelmetes éji csapat közelében hajózni! A világító torony óre félve vetett magára keresőt s lezarta szemét, hogy ne lássa az éji fényben megvillanó fegyverek csillogását.

Együtt ültünk a világító torony kis órszobájában, lenn alattunk zugott a megtört hullámok harsogása. Valahányszor nyílt az ajtó, minden nyiszor önkénytelenül is kipillantottam az őrtornyot körülvevő kis folyosóra, ahol az ór állott; teste előre görbült, arca nyugodt, hideg volt, megvárta, míg egy-egy hullám megtörik az őrtorony falán s a szél bugása némileg csillapul, aztán nyugodtan szemébe illesztette távcsövét s belebámult a messzeségbe, ahol az éji hadsereg nyargalt a hullámokon.

Valahányszor nagy zajjal csapódott be az ajtó, megzörrentek az őrtorony ablakai, a besurruló szél meglobogtatta az asztalon álló lámpa világát, ha a szél átfűtyölt a hasadékok között, végig bömbölt a torony körül, s iszonyu bugással loccsant vissza a hullámtest az őrtorony faláról, mi dannyiunkat egy ugyan

czen szab. kir. város szükséglete úgy világítási, mint erő átviteli czélokra fedezve legyen.

Concrét árákat az illető társaság ugyan még fel nem ajánlott, de átiratában indokolja, hogy a szükséges villamos áramot Debreczen város belterületének egy meghatározandó pontján, nagyon előnyös feltételek mellett tudná szolgáltatni.

Visszatérve Komlósi József idézett emlékirataira, azt látjuk, hogy Kecskeméten, a magán fogyasztók az áramot Hektó watt óránként, világítási czélra 8 fillérért, ipari czélra 6 fillérért kapják.

Jelenleg oly ajánlat fekszik a városi tanács előtt a villamos erő szállítására nézve, mely a legnagyobb figyelmet méltán megérdemli s melyet városunk érdekeiben okosan felhasználni elmulasztatlan kötelességek tartjuk. Ha városunknak sikerülne a villamos áramot az ajánlkozó részvénytársaságtól hektó watt óránként 5 fillér egység árban megkapni, (pedig ez körülbelül elérhető volna!) úgy a város részéről végrehajtandó áram tovább vezetés és kezelés költségeit leszámítva is, a fogyasztóknak az áramot még mindig olcsóbban adhatná a város, mint azt a kecskeméti magánfogyasztók kapják s e mellett még anyai nyereség maradhatna, mely az utcai világítás költségét fódózhatné.

Városunk helyzete Kecskemétnél még sokkal előnyösebb, miután a központi villany telep felállításának, üzemének és fentartásának költségei teljesen elesnek.

De nemcsak a központi villanytelep befektetésének költségétől, lenne a városi pénztár megkímélve, hanem fölszabottá válnék a meglévő gázgyár kibővítése és a cső hálózat tovább fejlesztése is, úgy, hogy a légszuszgyártás, minden további befektetés nélkül, csakis a jelenlegi keretben volna fenntartandó. Kötelességünknek tartottuk a városi

tanácsot mindezekre figyelmeztetni és fölkereni, hogy a villamos világításnak nagyobb méretben való alkalmazását komolyan fontolóra vegye; annival inkább, mert ez volt a közgyűlés álláspontja is és mert erre jelenleg a legkedvezőbb mód és alkalom kínálkozik.

Egy városi képviselő.

Debreczen, szeptember 22.

Tisza Kálmán beszámolója. Nagy szennázója volt tegnapelőtt Nagyváradnak, hol a pakfong város még talmibb képviselője, a tőlünk kikapott T i s z a Kálmán beszámoló beszédet tartott, melyvel egyszersmind igazolni is kívánta álláspontját a »mostani« kormányparton, hol oly szépen megáruznak egy gyékényen a liberalismus uttörő bajnokai az Apponyi-pártból oda szakadt ultramontanokkal. Az »osz generalis« nagyon miserábilis színben tüntette fel az ő politikáját, melynek vezérelveül azt valotta, hogy »mindig követni és támogatni fogja a mindenkori kormányt«. Elitéléleg nyilatkozott az obstructióról. A tiszteletére rendezett banketten R a d l Ödön úgy köszöntötte fel Tiszát, mint a »liberális demokraczia« eszményképét; a nagy szónok úgy latszik, egészen figyelmen kívül hagyta, hogy hallgatói közt ott volt két ujdonsült gróf is, István és Kálmán grófok, kiknek számára a papa kaparta ki demokratikus körmevel a grófi méltóság sült gesztenyéjét.

A bihari pontokról bölcsen hallgatott a vén regenát, pedig valamikor ezt mondta itt Debreczenben:

»A ki azt meri állítani, hogy Magyarország az Ausztriával való kapcsolatban önállóságát s boldogulását megtalálja: az vagy ámitó, vagy bolond.«

Régi nóta ez, úgy-e, generalis uram, azaz a masikkal együtt:

En is voltam valaha
Szép asszonynak kocsisa.

azon gondolat kapott meg, mindannyian, akik az örörony biztonságban levő asztalnál ülünk, a rohanó éji had-erepre gondoltunk, a mely ott nyargal a messzeségben; a hömpölygő hullámokon s az jart eszünkben, vajjon ki lehet az a vakmerő hajós, aki ilyen időben künn jár a zugó tengeren s akit már régóta kiser figyelemmel az ör tavcsöve.

Ha a hold elbujt a felhők mögé: ha a felhők összetorlódtak az égbolton; ha a sötétség teljesen uralmába kerítette az éjt; ha a hullámok zugá aból s a szél bömböléséből összeszűrődött zugás arra emlékeztet bennünket, hogy hol vagyunk; ha az ör előrehajlott testtel mereven lörkészte távcsövével a merész hajóst, hogy vajjon ki lehet a vakmerő, a nagy csöndben, amely ilyenkor megülte lelünkkel, egy gondolatunk tamadt; vajjon ki ő s eléri-e a partot?

Es ameddig a homály tartott, ameddig az ör tavcsöve hiába kereste a rejtélyes hajóst: egymást érték agyunkban a sokféle gondolatok.

Vajjon akkor is ott látjuk-e sötét arnyát ha majd a hold fénye újra ráveti sugarát a háborgó tengerre? Hova igyekeznek? At tudja-e történi az éj száguldó taborának felelmetes sorsait? Eléri-e valaha a partot? Jut-e biztos révbe?

Ki volt ez a titkoszatos idegen? Sokféle

velemény hír keringett róla. Senki sem látta őt még a tengerpart közelében.

Amikor a hold ujra elébukkant, már messze kinn jart a tengeren, kis fekete pont mutatta, hol lehet.

Miért kellett neki ilyen viharverte időben tengerre szállani? A vihar mindinkább erősödött.

Vajjon micsoda remények üzhették ki a a tengerre, mily cél adott erőt hevének, hogy dacoljon az elemek harcával? Talán csak az volt a célja vagy kárbozata, hogy örökös küzdelemben éljen a háborgó tengerrel, hogy otthon nélkül bolyongjon a világban.

Vannak emberek, akikben valami gigasi erő lakozik s akik csak úgy képesek a további küzdelmekre, ha minden erejüket belevetik az akadályok legyőzésébe s önközükkel kell, hogy keressék ezeket az akadályokat.

Talán ennek az embernek a reményében a hiében van valami az igazak, a jobbak s a hátrabak reményéből.

Mert egyedül csak a remény adhat neki borzasztó elszántságot s erőt!

Igy ülünk sokáig az asztalnál hallgatva a vihar toboását. A csónak pedig küzködött tovább a viharral s a hullámokkal. Aggodalmasan néztünk ki időről-időre a tengerre.

A hold ismét végigvetette sugarát a tengeren s láttuk amin a kis csónok ide-oda ve tödik mint egy dióhéj.

Vezérembereink.

II.

Irta: **Csávolzsky Lajos.**
országgyűlési képviselő.

1868-ban a koronázás után látta csak elszörnyűkődvé a nemzet, hogy mik lettek ezen fejlemények! Könyörület Istene! mivel lett pár hónap alatt Magyarország önálló állami függetlensége.

Delegáció. Közös hadsereg. Közös miniszterium. Osztrák állami a ósság. Kvóta. Közös bank. Közös vamterület. Nemet szó. Feketesárga zászló.

Hát ezek Magyarország állami függetlenségének a kellekelt! Hiszen ebből egy szó sem volt a feliratban! A mi a feliratban volt, az az volt, hogy minket csak az uralkodó személye köt Auszriához, de semmi szorosabb kapcsolatba, semmi szín alatt bele nem megyünk, semmi körülmények között el nem fogadunk.

Jóságos égi! Mi lett a független, soha semmi népek ala nem veti Magyarországból! A nemzet nagy része képviselői félrevezetve, rögtön sorakozott Tisza Kálmán zászója körül, melyre fényes betűkkel fel volt írva az »átkos« közös ügynek eltorlése és Magyarország állami önállóságának helyreállítása.

Tisza Ká man abban a bizottságban, mely a közösuégyes törvényeket tárgyalta, a hazafiúi aggodalom melyen megiditő hangján tette meg e vallomást:

»Kénytelen vagyok kimondani azon szent meggyőződésemet, hogy a szervezendő közös miniszteriumban és a határozati joggal felruházott delegációban Magyarország függetlenségének sirját látom.«

Tisza Kálmán pártja rohamosan növekedett. A ha almon levő kormány minden erőszakoskodása, ijesztgetése és vesztegetése nem használt. Lelkesedve veték körül Tisza zászlaját, teive hazafiúi örömmel a jövő iránt, mert megtalálta vette az ország azt a ferfiut, ki neki drága kincséknél őrzött állami függetlenségét visszaadja.

Hát ez nem azt tanusítja-e, hogy az ország ébren van, az ország nem nézi közönyösen sorsának intézését, az ország nem akarja tűrni sem nemzeti megalázatását, sem független államiségának megsemmisítését?

De hát mit tegyen? Elárulta őt Tisza Kálmán is. Mikor éppen a bukásszélen volt a közösuégyi rendszer, akkor rakta le fegyverét s egész pártjával átment az ellenség táborába. Bajban volt az ország, fel kellett adni az el-

S amin ott állam a korridoron s sokáig néztem a nyugtalan kis pontot a viharos éjben, lassanként megelevenedett előttem az a kis fekete pont, eletet öntudatot veit fel képezelemben úgy a hajós, mint a csónakja. Képzetelemben magam előtt láttam ennek a titkoszatos hajósnak egész életörténetét; lepersről lepersre követtem fejlődését. Mind elevevebbé, valóbba s erőteljesebbé alakult ki képzetelemből alakja.

Egy erőteljes benső érzés tamadt fel lelkeben, Kezemet homlokomra szoritva mereven néztem a távoli pont után.

Ki adhat feleletet az én kizó aggodalmaimra? Tekintetem az óre s a körülöttem állókra esett, de egyik sem szólt egy szót sem Valami ál alános rezignáció érzés fogott el va lamennyiünkkel.

Majd a sapadt holdra néztem fel, mintha attól kérdeném a választ s amin sokáig néztem, úgy éreztem, mintha halk, titkoszatos hangon mondaná: Az idő, az idő, az mindent meg fog majd mondani, mincét megmutat, minden felett itelkezni fog.

A tenger pedig tovább zugott, hullamai tovább hömpölyögtek. A kis fekete pont lassan egészen eltűnt szemünk elől.

S amikor már egészen eltűnt, még akkor is a hajósra gondoltam. Vajjon el fogja-e érni valaha a partot . . . a czelt . . .

Apagyilkos az esküdtek előtt.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, zsept. 22.

A debreczeni esküdtbíróóság szenzációs bűnpört tárgyalt tegnap és ma.

Egy fiu állott a bírák előtt, ki végtelen ezinizmussal, megdöbbentő kegyetlenséggel ölte meg azt, a kinek Isten után legtöbbet kellett, hogy tartozzon, a ki neki eltet adott, felnevelte — az édesapját.

Alacsony, cigányképű ember a vádlott. Mélyen beesett villgó szemei elszántságot árulnak el, s gazságát legjobban jellemzi az a bátorság, melylyel a tanúkkal szemben viselkedik.

Mintha csak kijarta volna a gazemberiség minden iskoláját. — Furfanggal kerül ki minden terhelő vallomást, provokáló kérdéseket nem jön zavarba soha, s ha érzi, hogy már burokra került, hülyén bámul a bíróra, esküdtekre, s csak azt feleli egyszerűen: — Ezt nem tudom! A mit nem tudok, arról nem szólok.

Elfogatásakor, a csendőrparancsnok előtt a derecskei járásbíróóság vizsgálóbírája, és a debreczeni vizsgálóbíró előtt töredelmesen beismert mindent, elmondta a gyilkosság utolsó részletét — s most a törvényszék, illetve az esküdtbíróóság előtt tagad — tagad — álhatalosan tagad.

— Ő nem ölte meg az apját, nem is lehetett rá oka, nem is tudja, hogy valhatta be, ha bevallotta, azt azért tette, mert kenyszerítették rá.

Ellene vallott a saját felesége, testvéröccse, szomszédja s a falu jegyzője, ez őt nem rendítette meg. Agyafurt gazsággal igyekezett kimenekülni a hinarból, s szerette volna mindenáron elhitetni ártatlanságát.

A vádlott Varga Lajos 23 éves h.-bagosi földműves. Apját ez év február 22-ikén lőtte agyon. Hogy miért, azt nem vallotta be. Valószínűleg bosszúból, mer. az öreg kissé szigoruan bánt vele.

Február 22-én éjjel, mikor az apja kijött hozzá az istállóba. Mikor az öreg ember kiment az istállóból, a fiu megragadta és előrelékelte a revolverből hatszor egy mástán lőtte az édesapjába. Azután mintha semmi sem történt volna, visszament és lefeküdt. Mikor a lövések zajára figyelmessé lett édesanyja kirobant és meglátta agyonlőtt urat, egyenesen a szénatartóba rohant és felkeltette aivást szimuláló fiát.

— Lajos! agyonlőtték az édes apádat! Varga Lajos felkel, hogy az eljáróság nak bejelentse az esetet. Elment az édes apja mellett, anélkül, hogy csak rá is nézett volna. Ott volt az apja temetésén, azután egy hétre megházasodott, a mézes hetekbe eltűrte hogy miatta ártatlanokat gyanuba vegyenek, sőt azok vizsgálati fogságba is kerüljenek.

De a Varga Lajos szabadsága nem sokkal tartott. Buslakodni sóhajtozni kezdett, a gyanu ellene fordult, és a csendőrök elfogták. Töredelmes vallomást tett. Elmondta részletesen hogy ölte meg, az édes apját. A jegyzőnek pedig ekésredten mondta:

— Jegyző ur, jegyző ur, én tettem. Az Isten áldja meg mentsen meg, fele vagyonom a jegyző uré.

A szenzációs bűnygyben a törvényszék elnöke dr. Széke István volt, szavazó bírák Kolbenhaver Kálmán és Tatay Ferencz, ügyész Horváth János dr. védő Kálmánaczei József dr.

Az esküdtszék megalakítása kerülvén sorra, ennel úgy a vád, mint a védelem képviselői éltek visszavetési jogokkal.

Az esküdtszék tagjai lettek: Tóth Kálmán, Labonc Mihály, Révész Gyula, ifj. Bosznay Karoly, Dr. Bakányi Miklós, Jenev József, Vilmányi Imre, Fehér Sándor, Ungvary Andor, Molnár András, Tóth Ferencz, Ökrö István. — Pótesküdek: Kállay Sandor és Bíró Pal.

Az esküdtszék megalakítása után elnök elősorban a vádlottat halgatta ki. A ki alhatatosan tagadott mindent. Felolvasták előtte a vizsgálóbíró előtt tett a legutóbb részletekre kiterjedő vallomását, — letagadta utolsó szavát is.

Egymásután hallgattak ki anyját, feleségét testvéröccsét. Mind-egyik vallomása az édes anyáé kivételével megerősíti, hogy Varga Lajos a gyilkos.

Felesége említette vallomásában, hogy Varga Lajos a mézes hetek alatt többször minden ok nélkül sirni kezdett. Aztán goromba lett, sőt halállal is fenyegette. Öcsösének pedig azt ígerte egyszer, hogy majd cifra pünkösdben lesz része.

Szereczky Gáspár is terhelő tanu. Ő volt Varga Lajos első vallatója. Előadása szerint vádlott mindent beismer.

Még terhelőbb tanu Fibik István h.-bagosi közsegi jegyző. Ő neki teljesen beösmertő vallomást tett a vádlott.

Mikor az elnök felszólította a vádlottat, hogy tegye meg észrevételét a jegyző vallomására, az azt felelte, hogy ő mindezeket azért mondta, mert a jegyző erősen fenyegette.

Fibik István, ki különben látható jóakarattal vallott a vádlott mellett, indulatosan rászólt a vádlottra:

— Hazudsz!

Az új bűnvádi perrendtartás azonban védelmébe vette az apagyilkosokat s az elnök figyelmeztette a jegyzőt, hogy a vádlottat sergeteni nem szabad.

Kihallgatták azután Sági Sándort, Varga Lajos apját, a ki szintén terhelő vallomást tett s Kis Lajost, egy 13 éves fiut, aki az eldobott pénztárczát, melyet a gyilkosság után kivitt a fiu apja zsebéből, találta meg Vargák káposztáskertjének árkában.

A tárgyalást ezután mára halasztották.

A mai tárgyalás.

A folytatódó tárgyalás d. e. 9 órakor vette kezdetét. A terem padjait nagyszamu közönség töltötte meg, várva az apagyilkos pörének befejezését.

A vádlott most is olyan nyugodt, mint a tegnapi tárgyaláson volt. Napsütött, szenvtelen arcon semmi nyoma a megindultságnak. A kordonon belőli padsorokat végig üli a számos már kihallgatott tanu.

A tárgyalás elején ismét számos tanut hallgattak ki, többnyire a mellékkörülményekre vonatkozólag.

Faragó Mihály, ifjabb Z. Nagy Imre, id. Szabó Sándor, Kerek Imre, ifj. Németi Imréné tanuk vallomása nagyjából terhelők a vádlottra, ki a tanúkkal való szembesítés és a kérdések folyamán folytonosan ellenmondásokba keveredik.

Tógyi Balázs tanu a vádlottnak közeli rekona, különben új dolgot előadni nem igen tud, a régebbi tanuk vallomását erősíti meg. Vallomása érdekesebb részei a vádlott családi életére vonatkoznak, ki folytonos zivódásban, haragban élt családjával, többször kést ragadott testvére, anyját megverte, s az utóbbi időkben idejének legnagyobb részét a korcsmában töltötte. Varga Istvánt hallgatták ki ezután. Öreg 64 esztendőes ember a tanu, a szegény meggyilkolt Vargának a bátyja. Lényegtelen vallomást tesz.

Balázs Károly tanu jelentéktelen vallomást tesz. Fülöp Börech tanu megjelenés helyett egy sürgőnyt küldött a tárgyalás vezetőjéhez, melyben bejelenti, hogy vallási ünnepe miatt nem jelenik meg a tárgyaláson. A törvényszék a különben sem lényeges tanu mellőzését határozza el. Ezzel a tanuk kihallgatása véget ér, a fiatal Varga Károlyhoz intézett pár kérdés után a szakértők kihallgatása következett. A szakértők előadása után kerül csak sor a vád és védekezésre, úgy hogy ítélet a késő delutáni órákban várható.

H I R E K.

Az új bankóhoz.

Öreg, kékhasu tizes bankó
Lám sutba löktek téged is,
Ellephetsz már a balfenekén,
Mindegy légy igaz, vagy hamis.

Jogászyerek nem sóhajt többé,
Czigány nem kacsint már feléd,
Szerelmet sem kínálnak érted...
Kis játékid elpengetéd.

Elfelednek — ez már a sorsa
Mindenek e hitvány tekén,
Sokan talán sajnálnak, — de hát
Könnyű szívvvel felejtlek én.

Tudod, bizalmasan megsugom,
Nagyon bánt egy bus sejtetem:
Ezelőtt nem volt tizesbankóm
... Huszkoronas se lesz nekem.

— II.

* **Istentisztelet.** Holnap, Vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Szabó Bertalan s. lelkész, kistemplomban Dicsőfi József, új templomban Mitrovics Gyula ispotály templomban: K. Tóth Kálmán.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

* **Válasz dr. Szalay Béla árvaházi orvos urnak.** Szalay Béla doktor a Theresianum nevű katolikus árvaház orvosa a «D. E.» csütörtöki számában válaszol a «Debreczen» szerdai számában megjelent «Trachoma Debreczenben» című újdonságra. Válaszának hangja olyan, a mi vitatkozásban székatlan, hirlapba nem ille, nagyon is felekezeti ízű. Hogy mit és ki tartó illetékesnek, arra a Debreczen «újdonságszerzője» nem kíváncsi, de bátor kijelenteni, hogy nem acceptál naiv védekezéseket, pláne olyanokat, melyek nem czafolnak, de az «újdonságszerző» állítását igazolják. Amhogy bebizonyítsa ezt a tisztelt árvaházi orvos urak, a következőkre hívja fel a figyelmet.

Hogy a Theresianumban absolute nem törődtek a jelzett újdonság megjelenéséig a trachomas betegekkel, bizonyítja az, hogy a belügyminiszter ismételt sürgős megkeresésére intézkedett a tanács, hogy a Theresianum beteg gyermekei okt. 1-ig költöztessenek ki az intézetből.

Ilyen gyermek még most is sok van az intézetben s egy héttel ezelőtt még több volt! Ezek a szerencsétlenek nyilvános iskolákba járnak és jártak, s hogy oda behurcolták a trachomat azt mind-n jözan eszű ember egyszerűen belátja. Hogy Szalay árvaházi orvos ur ezt nem tudta, azt nagyon sajnálja az «újdonságszerző», de nem tehet róla.

Nem áll az specialiter a felhozott esetről, hogy Frölich könyvkötő tudta, miszerint a hozzá kiadott gyermek nem trachomas. Frölich könyvkötő igenis nem tudta, ezt tanu jelenlétében jelentette ki az «újdonságszerzőnek», a ki felkereste piaczi utcza mühelyében. Az intézet igazgatósága ezt nem tudatta vele s csak véletlenül értesült a fiu anyjától.

Szóval a Theresianumban volt és van trachomas gyermek s a kihelyezésnél az igazgatóság nem tudatta minden esetben a betegéget.

Ezért haragudni lehet, de az igazságot elvitatni nem.

Nagyon ráfér tehát a Theresianumra az atyai tanács, jöjjön az b rki öl. De ráfer a közegészségügyi szempontból kissé nagyobb ellenőrzés is. És ennek megtevesére most már nem a tisztii főorvos ur, hanem egyenesen a belügyminiszter figyelmét hívjuk fel. Majd eldönti az, hogy dr. Szalay ur epés kirohanásának, vagy a Debreczen «újdonságszerzőjének» van-e igaza.

* **Erdőőri szakvizsgák.** A f. évben megtartandó erdőőri s szakvizsgák ügyében hirdetményt kapunk. Az erdőőri szakvizsgák f. e. okt.

22-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, M.-Szigeten, Debreczenben, Kolozsváron, Székely-Udvarhelyen, Brassóban, Nagyszombatban, Temesváron, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, a vadóri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsváron a vármegye székházában d. e. 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhívjuk mindazok, a kik az erdőőri szakvizsgát vagy a vadóri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal (főszereelt folyamódványai) a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőhöz f. evi okt. 10-ig nyújtsák be.

* A nőgyelet kebeléből. A debreczeni jótékony nőgyelet legutóbbi választmányi ülésében arvaházi bizottságot alakítottak. S. Szabó József akkori nőgyeleti titkár s a nőgyelet választmányát ez változatlanul elfogadta. Az intézetre való felügyelet és ellenőrzést a nőgyelet gyakorolja, a szorosabb és közvetlenebb igazgatást azonban a nőgyelet által választott 10 tagú arvaházi bizottság eszközöli. Ezen bizottságnak hivatalból tagjai, a nőgyeleti elnök, titkár, pénztáros és az intézet orvosai. A nőgyelet választmányi tagjai havonként felváltva lépnek be és működnek az arvaházi bizottságban. A bizottságba ezenkívül az árvák ügyét szívükön viselő négy férfitagot választott be a nőgyelet, Hajdumegye területéről pedig négy külföldi. A választmány ezen nyolcz helyre Debreczenből: Dobieczyk Sándor M. A. V. üzlethez vezető, Roncsik Lajos városi tanácsost, S. Szabó József av. ref. főgymn. tanárt és Kozma László árva-ház igazgatóját, — a vidékről pedig Kovács Lajos b.-szoboszlói, Somogy Béla b.-bőszörményi polgármestereket, Dr. Khoór Dezsőné urhölgyet H.-Nádasról és dr. Hetényi Lipótné urhölgyet H.-Szoboszlóról választotta meg illetve kérte fel az arvaházi bizottság tagjaiként.

* A községi közigazgatási tanfolyam internátusa. Csak legutóbb adtak hírt arról, hogy a községi közigazgatási tanfolyam hallgatói elégedettek s hogy már többen el is hagyták Debreczennél, mert itt semmiféle foglalkozást nem kapnak, s mert az élel itt nagyon drága. Mint értesülünk ezen most segítve lesz. A belügyminiszter ugyanis egy internátust, alhattat fel, melyben a hallgatók 12 frtért teljes ellátást, reggelit, ebédet s vacsorát nyerne. Az internátusnak mely a Kossuth utcán f. hó 1-én megnyílik, lesznek bennlakó bejáró tagjai.

* Veszedelmes zsebtolvajok. Tegnap előtt éjjel három kereskedő üzant Ér-mihályfalváról Debreczenbe, egyik egyedül ült a kupéban, kettő pedig a szomszédos fülkében. Kedélyesen diskurál, a kettő a harmadik pedig aludni készült s becsukta a kocsi fülkéjének ajtaját. Mikor a vonat megindult, 4 ismeretlen alak ugrott fel a 2-ik osztályú kocsi folyosójára. Négy zsebtolvaj volt, a kik megtudták, hogy három pénz ember utazik a vonaton. Különféle furfanggal be akartak hatolni a fülkébe. Különösen utaztak arra a kereskedőre, a ki magánosan volt egy fülkében. A három utas végre megszokta a dolgot, Nekimentek a négy zsebtolvajnak s alaposan elpáholták őket. — Az egyik megugrott az ültelgelés után a legközelebbi állomásnál, a másik hármat pedig átadták a debreczeni vasúti rendőrségnek.

* Köllő Miklós temetése. Köllő Miklós szobrát ma delután 4 órakor temették a keresési-uti temető halottas házából. A temetésen rendkívül sokan voltak jelen. Hivatalosan volt jelen: K. Lippich Elek miniszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője, Jendrassik Jenő, a Képzőművészeti Társulat és Mihálik József az Iparművészeti Múzeum képviselője. Nagy számban ott voltak az elhunyt szobrásztársai, több festőművész és a székegyes-temi ifjuság testületileg. A gyászszertartást Novák József lelkész vezette. A beszételes után a koporsót színes kocsira helyezték. A koporsót a koszorú özvegy borította. És ezzel

a hosszú menet megindult a temetőnek negyedik mezőtagja felé. Köllő Miklósnak a főváros a Deák-múzeum szomszédságában adott díszsírhelyet. Ide érve, Jenő assik Jenő bucsúztatta el a halottat pályatársai nevében. Ezután behantolták a szomorú véget ért, jeles szobrász földi maradványait.

* Gyűlés a lelenczház érdekében. A Lelenczházal kapcsolatos gyermekvédő egyesület folyó évi szeptember hó 23-ik napja d. e. fél 11 óráján a városháza nagytermében gróf Dégentfeld József főispán elnöklete alatt alakuló közgyűlést tart, melyre a meghívókat már szétküldték az érdeklődőknek. Csak végre már tényleges eredménye lenne.

* A notabilitások. Ennek a néhány sorosnak inkább az lenne az igazi címe, hogy: **Miért lett notabilitás Gábel Jakab?** Tudnillik Nagyváradon a Tisza Kálmán beszédpótlójáról tündetőleg lával maradt a »szabadelvű« partzöme és olvasóinknak épenséggel nem kell fejtegetnünk, hogy mi volt az elmaradás oka. Tény az, hogy mikor a helyi riporterek hozzáfontak a megszokott »notabilitások« felsorolásához, zavartan vették észre, hogy a névsor vajmi kurjának ígérkezik. De mivel notabilitás akkor is kell, ha nincs, tehát e napon bizonyos demokrácia szellem lengte át a »notabilitások« arisztokratikus rovatát. Így került bele a névsorba Gábel Jakab **f e l e k e z e t t i** tanító is egy másik derek honpolgárával egyetemben, aki eddigelő ruhák elarusításával foglalkozkodott, a kis haszon és magas díjazás véne szem előtt tartásával. Még sokan lettek így egyszerre notabilitások Nagyváradon és bavi dicsőségük pünkösdi királyság volt, epedve varják azt a napot, mikor újra eljön beszámoló tartani Tisza Kálmán. Mert akkor megint notabilitások lehetnek.

* A polgári asztaltársaság igen tisztelt tagjai felkeresték, hogy ma 1/8 órakor a rubasiosztás iránti intézkedések megtétele miatt minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. Debreczen, 1900. szept. 22. Czobán Dániel és Nagy András elnökök.

* Kétszer lakolt a női becsületért. Svák Rezső magánzó, a ki hírvérint az Andrassy-uton inzultálta Deák end miniszteri tisztviselő feleségét tegnapi reggel 6 órakor a kispesti erdőben pisztolyparbajt vívott Deák Jenővel, minthogy »becsületbíró« tegnap azt határozta, hogy a két ellenfélnek meg kell verekednie. Az első golyóváltással Sváb golyója Deák füle mellett sivitott el. A második lövésnél Deák golyója Sváb jobb csipőjébe hatolt és a hasüregben keresztül hatolva a bal csipőben megakadt. A sebesültet a kórházba vitték, hol kétszer is megoperálták. A golyót csak a második operációnál tudták kivenni. Állapota veszélyes.

* Első mise. L e s t y á n Andor, mint fölszentelt r. kath. lelkész, osztorfőkövön délelőtt tartotta első miséjét a helybeli r. kath. templomban az ott ily alkalmakkor szokásos ünnepségek között. A fölszentelt új lelkész édes fia a mi közbecsülésben álló közjegyzőknél L e s t y á n Adorjának, a debreczeni közjegyzői kamara érdemes elnökének. Az előkelő rokonág tavol vidékekről is egybe seregelve vett részt a jeles ifju lelkész első miséjén s delben a »Bika« dísztermében családi jelegu ebéd volt. Mi is a legjobbakat kívánjuk az ifju lelkésznek: kiséreje áldás minden lépését, mit a haza javaért te-z.

* Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értessitettek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc utcán izr. templomban az istentisztelek további rendelkezéséig a következő időben fog tartatni: Köznapokon este fél 6 órakor, Szombaton d. e. 9 órakor, ünnep napokon reggel 6 órakor, d. u. 4 órakor. Péntek és ünnep napokat megelőző este fél 6 órakor, vaárnap Szelochstb reggel 4 órakor. a többi napokon reggel fél 5 órakor.

* Találtatott a csapóért részén, a tanya melletti árokban egy szíjjal összekötött ruha csomag, melyben 2 drb. posztó felöltő és 1 drb. új posztó magyar nadrág. Jelentkezhetni a mezőrendőrségnél.

* Az iparos ifjuság önképző egylete 1900 szeptember hó 30-an rendkívüli közgyű-

lést fog tartani, melynek egyedüli tárgya alelnök választás lesz. — Az elnökség.

* Öszinte poézis. Nem hiába érezzük a magyarban az »Er« es »Sie« hiányát, a minél fogva a magyar poeta kénytelen az egy »Ö«, szócskával megelégedni, de némely poéták ilyeköznek is a bajon tölök tehetőleg szenteni. A »Hozzá«, az »Ö«, már kezd unalmassá lenni, a poéták tehát verseikben egyszerűen megnevezik az imádott delnő család és keresztnevet. Egyik erdélyi vidéki lapban közvetlen verseket olvassuk:

»Nem tudom, virul tavasz számomra,
Vagy örök tel les: jövendőm sorsa
Csak még egyszer, rég elvesztett üdvöm,
Lathatnálak, angyalom, Sas Róza.»

Ez a reform bizonyára iskolát fog alapítani, bár Debreczenben már közszájon forog egy nepszó, melyben a banatos szerelmes szinten megnevezi szívének bátyvanyát:

»Csapó-utca elejétől végig,
Bubánatom szava hallik egig,
Hogy hallja meg aza h-res dáma,
Kinek neve Szabó Julianna!«

Szabó Julianna és Sas Róza asszonyok tehát karonfogva vonulnak be a halhatatlanság csarnokába.

* Hirtelen halál. K e r t é s z István, napszamos ma delben hirtelen rosszul lett a Simonfi utca bérház előtt s meghalt. Erős tüdőbaja ölte meg. Holttestét a kórházba szállították.

* A róm. kath. választó polgárok felkérésének, hogy a folyó hó 30-an megejtendő iskolaszéki választás megkezdése, valamint a választandó egyének jelölése tárgyában f. hó 23-an, v a s a r n a p, d é l u t á n 4 ó r a k o r a róm. kath. fiúiskola földszinti tantermében artandó értekezleten minél nagyobb számmal megjelenni szíveskedjenek. Az iskola-zék elnöksége.

* Pontosan. Nos, hogy aludtal az éjjel? Elalvás előtt számlálhale ahogy mondtam?

— Oh, igen, 18, 000-ig számláltam.

— S elaludtál, ugy-e?

— Nem. Akkorra már fel kellett kelni.

* Rejtélyes halál. Lapunk egyik számában megírjuk, hogy a giladi határban átlót mellet halva találtak Dragoj Vikentiet. A mellette fekvő puska, melyből mind a két töltényt biányzott, arra engedett akövetkeztetni, hogy Dragoj öngyilkos lett. A csendőrség azonban most olyan nyomokat fedett fel, amelyek alapján az ügy igen szenzációs fordulatot vett fel. Néhány hónap előtt meggyilkolták Delmagyarország nabobját, Breban Györgyöt. V csendőrség azóta folytonosan nyomoz, néhány granus személyt felügyelet alatt tart, de semmi nemű bizos adat birtokában eddig nincsen. Dragoj volt az az ember, aki ez esetben bővebb felvilágosítással szolgált volna. A gyilkosok, ugyilatszük, ezt tudták és így nem volt mas hátra, mint Dragojt láb alól eltenni. Ugyilatszük, ennek a sötét tervnek esett áldozatul Dargaj Öngyilkosságát szinte kizártnak tekintük, mert Dragoj rendezett anyagi viszonyok között élt és családi elele is példás volt.

* Vásár. A nagyletai országos vásár 1900. évi szeptember hó 27-en lesz megtartva.

Gyakran megkérdezzük olyan egyénektől, kik sokat szenvednek fogfájásban, miként van az, hogy mióta a **Kosmin** használják, kevesebbszer van arra eset. Ezen hatás a **Kosmin** szájvíz idegölő és antiseptikus erejére vezethető vissza. Ennek köszönhető, hogy a foghús erősbödik, az étel által előállott rothadást megakadályozza s így a fájdalom okozatának a lehetőség szerint eleje vétetik. A **Kosmin** naponta való használata mindenkinek sürgősen ajánlatik, mert az minőségileg és hatás tekintetében felülmúlhatatlan. 1 üveg 2 korona, kapható mindenütt.

Hirdetmény.

Földmivelségi m. kir. Minister Ur
Ő Nagyméltósága f. évi augusztus hó
29-én kelt 33822 sz. rendeletével, a deb-
reczeni gazdasági tanintézet pallagi tele-
pén, 416980 kor. 11 fillér költségösszeg-
gel következő építkezéseket engedélyezte:

1. Főépület	18 2948 kor. 46 fi.
2. Igazgatói lakás	20187 „ 35 „
3. 3 tanári lakás	a 36846 k. 91 fi. = 1105 0 „ 73 „
4. Casino épület	224 7 „ 04 „
5. Rendelkezési iroda	8146 „ 02 „
6. Népiskola	484 „ 28 „
7. Segédtanári stb lakás	12948 „ 33 „
8. Cselédlakások	10227 „ 41 „
9. Mosó, mángorló stb. épület	5475 „ 18 „
10. Sertésöl	5931 „ 81 „
11. Juhakol	7814 „ 09 „
12. Jégház, tejkamra stb.	5991 „ 04 „
13. Kovacs, bodnár mű- hely	2938 „ 40 „
14. Gépszin	4936 „ 01 „
15. Áthe'yezések, baromfi ólak stb.	11859 „ 96 „

**Összesen 416980 kor. 11 fi.
azaz négyszáztizenhatezer kil-
encszáz nyolcvan korona 11 fillér.**

A fent említett munkálatok kivitelé-
nek biztosítása céljából az 1900. évi
okt. hó 5-ik napjának 10 órájára az ál-
lámépítészeti hivatal helyiségében tar-
tandó zárt ajánlati verseny tárgyalás
hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak,
hogy a fent-bbi munkálatok végrehajtá-
sának elvállalására vonatkozó zárt aján-
latokat a kitűzött nap d. e. 9 1/2 órájáig
a nevezett hivatalhoz anyyival inkább
gyekezzenek beadni, mivel a későbben
érkezettek figyelembe nem fognak vé-
telni.

Az ajánlathoz az általános felté-
telekben előírt, az engedélyezett költség-
összeg 10 %-ának megfelelő bánatpénz
vagy a bánatpénznek az állampénztár-
nál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhi-
vatalok stb.) történt letételelet igazoló
pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vo-
natkozó műszaki művelet általános és
részletes feltételek a debreceni m. kir. ál-
lámépítészeti hivatalnál, (Kossuth-u. 29. I.
emelet) a rendes hivatalos órákban nap-
onként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1900. szept. 20-án.

Az építési bizottság.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A leg-
kisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett
minden szó 4 fillér.

Orökke adná egy igen szegény
földmivel két leány és két
fiú gyermekét. Czim a kiadóhivatalban.

Templomülés a debreczeni Deák-
Ferencz-utcai izr.
templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok
ülés örök aron eladó. — Értekezhetni a kiadó-
hivatalban.

Ruhatisztításokat és javi-
tásokat
legjobban, leggyorsabban és olcsó árak mellett
kapható Hrbay és Pál Szt.-Anna-u. 3.

Eladó ház. Boldogfalva-utca 3-ik
sz. ház családi viszo-
nyok mi t jutányos áron eladó. Értekezhetni
ugy nolt.

Joghallgató correpetitornakajánl-
kozik, esetleg ebédéri
is. Ajánlatokat a kiadóba kerek.

Ház a Kossuth utcában családi viszo-
nyok folytán jutányosan eladó, eset-
leg berbeadó. — Értekezhetni Kossuth-u. 31.
Szvator.

TARTOS SZÁGTALAN **AZONNAL SZARAD**

Eredeti üve-
gekben
á 80 kr. és
1 fnt 20 kr.

Vatodi csak
üvegekben
(ezen fekete yo-
mat másolatával)

Christoph-Lak

A LEGJOBB MAZALÓ ANYAG A PADLOKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is
használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és
a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestéknek
és az olajnak sajátja, elterültetik. Eme lett a
használa olyan egyszerű, hogy kiki maga végez-
heti a mázolást. A palló nedves tárgygal feltö-
rülhető, anélkül, hogy elveszteni fényét. Meg kell
különb öztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt
sárgásbarnát és maha-onibarnát, mely akár csak
az olajfesték földi be a pallót s egyuttal fényt is
ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pal-
lóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mazo-
lást stb; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad.
Különösen parketre olajfestékek beázolt egészen
új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fedti a famustrát.
Postacsomag, körülbelül 35 négyzetönméter
(két közép nagyságu szobára való) 5 fnt. 90 kr. vagy
9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban
ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamá-
zolások és prospektusok ingyen és bérmentve kül-
dethetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizsgálni a cégre-
s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve
lé ezó gyármányt sokféle utánozzák és hamisít-
ják s sokkal rosszabb s gyakran a célznak meg-
nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,
a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli
gyártója.
Debreczenben: **FÉLEGYHÁZI JÁNOS** és **GA-
NOSZKY LAJOS** Nagyváradon: **IQ. WEISZ
BERNÁT**

Felette boldoggá
teszen egy puha, fehér, rózsás arczzsin,
ugymint egy szeplő és bőrkiütések nél-
küli arcz, ezért használjuk
BERGMANN
liliumtej-szappanát.
Bergmann & Co. Dresden és Tetschen a/E.
(Védjegy: Három bányász.)
Drbja 40kr.: Debreczenben: **Rothschnek V.**
Emil gyógyszerárában és **Nagy Andrásnál.**

STEIER LODEN Öltönynek,
Köpenyek,
Havleknak,
Sp rőtöltő nynek
Túslottóknak,
Egyenruháknaak

Legujabb
és legjobb
anyag **gyapjuszövet**
uri öltönyöknek.
Télikabát szövetek legnagyobb
raktára.
Fekete és kék **kammgarn.**
Cheviot 3 koronától feljebb.
Minták költségmentesen.
Posta-
osztály **Kastner és Öhler, Graz.**

Ingatlan eladás.
Néh. Dobray István és neje ha-
gyatékaához tartozó, Debreczenben Csapó-
utca elején fekvő 5-ik sorszámú ház,
mely 2800—3000 korona évi jövedel-
met hoz, —
továbbá ennek ondódi és ujosztásu
szántóföldei szabad kézből eladók.
A venni szándékozók legyenek szi-
vesek vételi ajánlataikat **Dr. Nagy
Lajos** ügyvéd végrendeleti végrehajtó-
nál (Egyháztér, 15. sz. a.) f. é. okt. 15-ik
napjaig írásban beadni.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.
Gyümölcs és szőlő sajtók,
folytonosan ható kétfős emeltyü szerkezettel és nyomoró
szabályzóval.
A munka kéesség 20%, nagyobb mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zúzó
és bogyó morzsolók,
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs örlők. Aszaló készülékek gyümölcs és
főzelék aszalasra, gyümölcs vágó és hamozó gépek, leguabb
szerkezetü szabad, önműködő **Syphonia** gyümölcs és szőlővessző permetezők gyár-
tatnak és szállítanak jóvalas mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. kir. kizar. szabad. gazdasági gépgyarak, vasöntöde és gőzhámor.
BÉCS II, Taborstrasse 71.
Kitüntelve 400 arany, ezüst és bronz éremmel.
Az országos gazdasági egylet által a nagy arany éremmel kitüntetve. Szegeden 1899.
Arjegyzekek ingyen és bérmentve.
Képviselek és viszontárusitók felvételnek.

Kufeké-féle gyermekliszt
Magyarország, Auszria, Németország, sál. legelső hozzáértői ajánlat
Legjobb és legolcsóbb táplálkozás egészséges és belbeteg gyermekek
Kapható minden gyógyszerárában, drogueriarban és a gyárnál: **R. KUFÉKE, WIEN, VIENNA**

A. KRISTÁLY Sz. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
igen tiszt, kalcium- és mag-
nesium-hydrocarbonatoy
ásványviznek minősítendő.

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp utócai, Csanak József, Kornhoffer József, Rickl József, Zelnos, Czeglédi József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza, Hirsch Ferencz, Felegyházi János, Göcsey István, Tóth Kálmán, Róth Antal, Mayer József, Leidenfrost G., Békés Emil, Bán László, Varay János és Varay József jól felszerelt fűszer, csemegé és ásványviz kereskedésében.

Hazai gyártmány!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy
férfi, női- és gyermekecipőket
a legkitűnőbb anyagból

saját cipőgyáramban

kizárólag honi iparként készítették s kiváló nagy **czipóraktáramban csakis saját gyártmányom** arusittatik.

Mindenkor főtörökvésemet képezi, hogy a külföldi készítményeket kitűnő munka és olcsó árak által kiszorítsam és ezen szempontból foglalkoztatok hazai munkás sz. mélyzetet s ma már azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a versenyt teljesen felvehelem.

Kérem a n. é. közönséget, méltóztassék személyes meggyőződést szerezni **az árak kitűnőségéről, valamint az árak olcsóságáról.**

Kiváló tisztelettel

Nemes Gábor
cipész, a városházzal szemben.

Birtokosok és gazdák!

Egyben hán zó jó véleményt adnak kipróbálás után a SOMOGYI GÉZA-féle **szabadalmazott állattápporról**, amely rendszeresen adva az állat szervezetére igen jótékony hatással bír, mert rendszerben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendszeres vértelése megóvja a betegségtől és elősegíti a hizást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet ami anyagilag igen nagy előny.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm:
Igen tisztelt Uram!

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Értesitem, hogy az Ön gyártmányát képező állattápport kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom, — s úgy az állat emésztésére, valamint az e etleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bárkinek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.
Tisztelettel: **Pauer István,**
Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Védjegy
Ennélfogva egy gazda sem mulassza állatainál a Somogyi Géza-féle állattápport alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13652 sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., 1/2 kilós doboz 45 kr., 1/2 kilós doboz 90 kr.

Kapható DEBRECZENBEN Geréby Fülöp, Deutch Albert és fia, Kontsek Géza, Göcsey István, Felegyházy János, Montay Barna, Kovács Gyula és Deutsch Lajos urnaknál. HAJDU-SZOBOSZLÓN Weber Ede, Körner Béla, H. BÖSZÖRMÉNYBEN Klein József és Szabó Balint, H. NÁNÁS-on Köröskényi Antal és Schlachta János, H. HADHÁZ-on Horovitz Móritz, H. SZOVÁT-on Leitner Dezső H. NÁDUDVAR-on Bárány Gyula, KABÁN Rozenfeld Róza fű-
13652. sz. szabadalom szerűletében és ezenkívül Hajdumegye összes üzleteiben.

Serravallo-China bor

orvosi kitűnőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Kraft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Nussli tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyszerész congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdami 1894., Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra készítő szer, kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szivesen vették. Üvegekben 1/2 liter a frt 1.20, 1 liter a frt 2.20 arusittatik minden gyógyszerárba.

Serravallo gyógyszerár Triesztben,
gyógyszeráru nagybani szétküldési ház.
Alapítotott 1848. Alapítotott 1848.

Schneider-féle Páfrány-tokocskák. (Galanádós elhajtó.)
Millió embernek szor visszaadta egészségét!
Kik galandfőregben és gyomorhajban szenvednek.
Védjegy. **Pántlikagiliszta fejestől,**
a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül, jótállás mellett a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta fereg nimcs is jelen. Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vagy 3.50 előre való beküldésével. **A pántlikagiliszta tünetei a következők:** Az arc halványasárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztéhielenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés főleg éhgyomornak, egy gombolyag felszálása egész a nyakig, nyálösszegyülemés, a test meglagadása, gyomorsav, gyomorfég, gyakori felbűfögés, léigörög, hengergetes, hullámszerű mozgások, szuró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vértelengés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntás és a halál óhajtása.
Egyedül valódi kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél, Reustor, Főutca 49. (Bélmagyarországi.)

Senzációs ujdonság!
Petroleum-izzó-égő
PITTNER
Előnyei: Minden 4 Amtres petroleum tartályra alkalmazható. Átmérője felsavarható. Kezelése és szerkezete igen egyszerű. Kifogástalan korom, szag és veszélymentkülégés, vakító, fehér fény kb. 80 gyertya lángig. Egy liter közönséges petroleum 15—16 óráig elegendő, tehát a legnagyobb megtakarítás óriási hatás mellett. Prospectus ingyen és bérmentve.
Lenner Alfred, Bécs
VII. Schottenfeldgasse Nr. 56.

SZU
ajáljak
gyermek
WIEN, VA

Kizárólag hazai gyártmány!

A magyar fém- és lámpaáru gyár

részvénytársaság gyári raktára.

DEBRECZEN

PIACZ-UTCZA és SIMOMFFY-UTCZA SAROK.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz csillárok, asztali és függő lámpákat
valamint egyszerű lámpákat közönséges használatra

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,
állványok, íróasztali berendezések, gyergyatartókat stb.

a legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

„KIRÁLY OLAJ”

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanthatatlan.
Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Kizárólag hazai gyártmány!

Kizárólag hazai gyártmány!

Kizárólag hazai gyártmány!

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes
fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve
díjtalan felállítással, — egyéb építkezési
vastárgyak házhoz szállítással gyári áron
kaphatók.

A szüreti idényre pedig
minden külföldinél jobb és olcsóbb
szintén aranyéremmel díjazott, saját
gyártmányu

Borsajtókészítőüzemek

lesznek raktáron a

**Debreczeni Vasöntőde
és Géplakatosság**

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely min-
dennemű gazdasági, ipari és háztartási
gépek javítását is legjutányosabban végzi.

A beocsini

czementgyárak

elismert legjobb portland és ro-
mán czement, és a

kőbányai téglagyár

sárga és piros disztégla

egyedüli debreczeni képviselője:

Stegmüller Árpád

építész,

Kölcsey-u. 3. (Előbb Kis-szappanos-u.)

Eladás nagyban és kicsiben.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Telefon 255.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására adni,
hogy helyben

Kossuth-utca 19. szám alatt

fiókraktárt

nyitottam, ahol **katonai** és minden **egyenruhák** és **felszerelési**
cikkek, valamint **polgári ruhák**, továbbá **vívóeszközök**, **lő-**
felszerelések, **magyar diszruhák**, **szolgai libériák** stb. ép
oly minőségben és kivitelben kaphatók, mint a budapesti intézetemben.

Nem kivétel sem fáradságot, sem költséget, hogy Debreczen
városában — az új kornak megfelelő egyenruha intézetet nyissak és
ama reményemnek adok kifejezést, hogy Debreczen városának és
környékének n. é. közönsége bizalmával fog kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

BLUM SÁNDOR

elsőrangú egyenruházati intézet

orosz csász. nagyhercegi udvari szállító

a honvédség, csendőrség és koronaórség szerződéses szállítója

BUDAPEST, Váci-utca 17-ik szám.

Fiókraktárak: Debreczen és B.-Gyula.

Szivattyuk **Mérlegek**

minden neme, házi, mezőgazda-
sági, építkezési, ipari és egyéb
szélekre. Legjobb gummi- és
kender-tömítők.

Mindenféle csövek,

Legújabb javított rend-
szőrű tűzdes és fűtő szuly-
mérlegek fából és vasból,
kereskedelmi, gyári, mező-
gazdasági, ipari és házi
szélekre.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

I. Schwarzen-
bergstrasse 6.

W. GARVENS, Bécs

I. Wallfisch-
gasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kultúr-
vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.